

МЕДИА МОНИТОРИНГ

07 СЕПТЕМВРИ 2023 г.

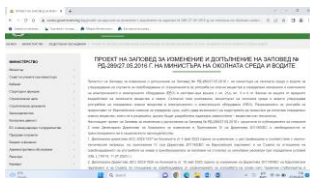
Член на:

Източник: МОСВ

Заглавие: ПРОЕКТ НА ЗАПОВЕД ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАПОВЕД № РД-289/27.05.2016 Г. НА МИНИСТЪРА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Линк: <https://www.moew.government.bg/bg/proekt-na-zapoved-za-izmenenie-i-dopolnenie-na-zapoved-rd-289-27-05-2016-g-na-ministura-na-okolnata-sreda-i-vodite-15564/>

Текст: Проектът на Заповед за изменение и допълнение на Заповед № РД-289/27.05.2016 г. на министъра на околната среда и водите за утвърждаване на случаите за освобождаване от ограниченията за употреба на опасни вещества в определени материали и компоненти на електрическото и електронното оборудване (ЕЕО) е изготвен във връзка с чл. 21д, ал. 3 и 4 от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси. Съгласно тези изисквания, министърът на околната среда и водите утвърждава употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване (ЕЕО). Разрешението за употреба се предоставят от Европейската комисия за

определен срок, който дава възможност на индустрията да продължи да използва определено опасно вещество, което не е разрешено, докато бъдат разработени надеждни заместители – вещества или технологии.

Настоящият проект на Заповед за изменение и допълнение на Заповед № РД-289/27.05.2016 г. произтича от публикуването на следните 2 нови Делегирани Директиви на Комисията за изменение в Приложение IV на Директива 2011/65/ЕС и необходимостта от транспонирането им в националното законодателство:

1. Делегирана директива (ЕС) 2023/1437 на Комисията от 4 май 2023 година за изменение, с цел привеждане в съответствие с научно-техническия напредък, на приложение IV към Директива 2011/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на освобождаването на употребата на живак в преобразуватели за налягане на стопилка за капилярни реометри при определени условия (ОВ, L 176/14, 11.07.2023 г.).

2. Делегирана Директива (ЕС) 2023/1526 на Комисията от 16 май 2023 година за изменение на Директива 2011/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на освобождаване от ограничението за употребата на олово като термичен стабилизатор в поливинилхлорид, използван като базов материал в датчици, използвани в медицински изделия за инвитро диагностика (ОВ, L 185/26, 24.07.2023 г.) и поправка на Делегирана директива (ЕС) 2023/1526 (ОВ, L 188/59, 27.07.2023 г.).

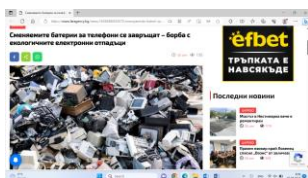
Крайна дата за съгласуване на проекта на Заповед: 04.10.2023 г.

Становища от заинтересованите лица могат да се подават на e-mail: zpetrova@moew.government.bg и pkostadinova@moew.government.bg.

[Източник: Черноморски фар](#)

Заглавие: Сменяемите батерии за телефони се завръщат – борба с екологичните електронни отпадъци

Линк: <https://www.faragency.bg/news/16938980933575/smenyaemite-baterii-za-telefoni-se-zavrashat-borba-s-ekologichnite-elektronni-otpadatsi>

Текст: Навремето може би си спомняте, че сваляемите батерии бяха мода, независимо от това какво устройство сте си купили. Въпреки това съвременната тенденция към затворени дизайни с едно тяло означава, че днес трудно ще намерите телефон с тази функция. Жалко, защото много от нас все още искат да имат сменяема батерия. Сменяемата батерия означава, че можете лесно да я подмените - това означава, че няма да губите време за зареждане и можете бързо да се откажете от изтощените батерии.

Европейският парламент обаче може би току-що е върна тези дни. С нова, радикална промяна на предишен закон, депутатите гласуваха с 587 срещу 9 гласа, за да задължат всички устройства да имат лесно сменяеми батерии. Когато казваме "лесно", имаме предвид това: Членовете на ЕП казват, че това не трябва да изисква специални инструменти, което означава никакви лепила.

Без лепила производителите на хардуер - от Apple до Google и Samsung - ще трябва драстично да променят начина, по който проектират телефоните си.

Разбира се, този закон засяга само ЕС. Подобно на закона на ЕС, който принуждава Apple да въведе USB-C в iPhone (което вероятно ще се случи тази година), този специфичен за ЕС закон ще има отражение в целия свят.

Очевидно е, че Европейският съвет има правомощия само в Европа. Така че технически този закон няма да има ефект в нито една друга част на света.

Това обаче не означава много в голямата картина на нещата. Компании като Samsung, Google, Apple и т.н. не разработват устройства, предназначени само за Европа. Apple, например, няма да създаде европейски iPhone със сменяема батерия и такъв за Съединените щати без такава. С други думи, този закон ще промени всички iPhone-и. Той ще промени и всички таблети, лаптопи, електромобили, електрически велосипеди и всичко останало с презареждаща се батерия.

За тяхно щастие, производителите все още не трябва да променят нищо. Законът влиза в сила след 3,5 години, т.е. в началото на 2027 г. Възможно е обаче ЕС да удължи този срок, ако производителите се нуждаят от повече време.

Какво цели този закон ?

Одобреният закон е най-вече опит за намаляване на екологичните отпадъци. Членовете на ЕП ясно заявяват, че искат технологичната индустрия да бъде по-отговорна по отношение на батериите. Той включва и нормативни актове, свързани с възможността за рециклиране, минимални нива на благородни метали, които трябва да се получават от рециклирани батерии, както и по-строги цели за събиране на отпадъците.

Според официалното съобщение на Съвета на Европейски Съюз за медиите на 10.07.2023г.:

Този закон има за цел да принуди производителите да създадат циркулярна икономика за батериите. "Кръгова икономика" означава модел на производство, при който вложените в него ресурси се рециклират или използват повторно във възможно най-голяма степен. В един перфектен свят ресурсите, необходими за създаването на смартфон, ще бъдат набавяни на 100% от по-стари смартфони, така че никога няма да се налага да се използва нищо ново. Очевидно е, че постигането на 100 % е практически невъзможно, но приближаването до 100 % е много реалистична цел.

Ето някои други правила, които новият закон обхваща, свързани с телефони със сменяеми батерии:

Събиране на отпадъци: Производителите на хардуер ще трябва да съберат 63% от преносимите батерии, които обикновено отиват на сметището, до края на 2027 г. До края на 2030 г. този дял трябва да достигне 73 %.

Оползотворяване на отпадъци: Възстановяването на литий от отпадъчни батерии ще трябва да достигне 50% до 2027 г. До края на 2031 г. то трябва да достигне 80 %, което означава, че 80 % от лития в батерията може да бъде възстановен и използван за нови батерии.

Минимални разходи за рециклиране: Индустриалните батерии, батериите за SLI и батериите за електрически превозни средства ще трябва да се състоят от определен процент рециклирано съдържание. Първоначално това ще бъде 16% за кобалт, 85% за олово, 6% за литий и 6% за никел.

Предварителна цел за ефективност на рециклирането: Никел-кадмиевите батерии трябва да имат цел за ефективност на рециклирането от 80% до края на 2025 г. Всички останали батерии трябва да имат цел за 50% ефективност на рециклиране до 2025 г.

Вероятно няма да видим промяна тази година. През следващите няколко години обаче вероятно ще започнем да виждаме смартфони с малко по-различен дизайн, тъй като производителите ще се стремят към спазване на новия закон. Ще минат години, преди производителите да разполагат с дизайн, доставки и оборудване, необходими за създаването на телефони със сменяеми батерии в голям мащаб.

[Източник: 24 Часа](#)

Заглавие: Могат ли бактериите да ни спасят от пластмасата

Линк: <https://www.24chasa.bg/biznes/article/15392614>

Текст: Учени работят върху ядливи опаковки от бактериална целулоза

Светът е голям и пластмаса дебне отвсякъде. Горедолу така може да бъде перифразирано заглавието на Илия Троянов, когато става дума за пластмаса. От опаковки за еднократна употреба до предмети за бита – пластмасовият бич на човечеството взема невиджани размери. Затова учени от цял свят работят усилено да намерят подходящи алтернативи. Особено, когато става дума за опаковане на храни.

Да се заменят опаковките с нещо екофрендли, не е нова идея. Не е съвсем нова идея да се създадат и ядливи опаковки. Проблемът е, че всички досегашни идеи ползват ресурси, които са крайни и също са ценни. Примерно целулоза, която се добива от дървета.

Една от последните идеи идва от Китайския университет Хонг Конг (CUHK). Според изследване, публикувано в Journal of the Science of Food and Agriculture, така наречената бактериална целулоза, може да бъде добра алтернатива на пластмасата. И не само – тя може да замени дървесната целулоза и да предотврати изсичането на милиони дървета.

Идеята на учените е, че бактериалната целулоза може да се синтезира чрез микробна ферментация и че това е по-устойчива алтернатива на растителната целулоза. Според проф. То Нгай - един от водещите автори на изследването, органичното съединение, получено от бактерии, има по-добър капацитет за задържане на вода и по-висока якост в сравнение с растителната целулоза. Друга добавена стойност е високото съдържание на фибри и подчертано

меката текстура, която може да се окаже решаваща за създаването на гъвкави опаковки.

Това не е първото подобно проучване за потенциала на бактериалната целулоза. Преди време учени от Медицинския университет Carol Davila в Букурещ изследваха възможността тя да стане съставна част на опаковки, покрития и различни материали. Широкото приложение обаче бе ограничено от чувствителността ѝ към влагата във въздуха, което нарушаваше физическите ѝ свойства.

Сега проф. Нгай и неговият екип откриват иновативен начин за преодоляване на това ограничение. Те въвеждат специфични соеви протеини и нанасят защитно покритие, което има изключителна маслоустойчивост. Така успяват да създадат издръжлива, прозрачна и годна за консумация композитна материя, в която бактериалната целулоза е основен материал.

“Не се изискват специфични сложни химични реакции, а съвсем прости и практични неща като смесване и покритие. Този подход предлага обещаващо решение за разработване на устойчиви и екологични опаковъчни материали, които могат да заменят пластмасите за еднократна употреба в голям мащаб”, смята проф. Нгай.

Според екипа алтернативните опаковки, базирани на бактериална целулоза, могат да се разградят напълно за 1-2 месеца.

За това дори не са нужни промишлени депа за компостиране, каквито трябва да са за други пластмаси с биологичен произход. Още един плюс е, че подобна опаковка би била напълно годна за консумация, което ще я направи безопасна за организмите, които обитават моретата и океаните. Дори да попадне там и да бъде изядена от някой морски обитател, опаковката няма да го погуби, нито ще създаде риск от токсичност.

Сега изследователите търсят как да разширят потенциалните приложения на бактериалната целулоза, като увеличат нейната гъвкавост. Едно от нещата, които пробват, е терморезистивно лепило, способно да свърже влакната на иновативния продукт. Това ще улесни създаването на различни форми за опаковане.

Проф. Нгай се надява, че проучването има потенциал да допринесе за справяне с поголовното нашествие на пластмаси за еднократна употреба, чието разграждане често е невъзможно. “Нашето изследване е напомняне, че естествените суровини може да притежават необходимите характеристики, за да поемат допълнителни функции”, каза ученият.

През 2018 г. и изследователи от Технологичния институт на Джорджия съобщиха в сп. Sustainable Chemistry and Engineering за екологична алтернатива, която може да замени традиционните найлонови опаковки. Новият възобновяем и биоразградим материал, който измислиха, е направен от слоеве хитин от черупки на раци и целулоза от дървета, които са най-разпространените естествени биополимери на планетата.

Наличието на материал, който може безопасно да съхранява храна, без да натоварва прекалено околната среда, е добре дошло, като се има предвид, че повечето прозрачни пластмасови опаковки сега са направени от PET или

полиетилен терефталат. Хитинът и целулозата са сравнително евтини и естествено достъпни материали. Единственото нещо, което пречи новият материал да стане масово достъпен, е намирането на рентабилен производствен процес.

Освен учените и няколко стартап компании обявиха, че работят по правенето на опаковки, които могат да се ядат.

От индонезийската компания Evoware например съобщиха, че изследват потенциала на морски водорасли за създаване на опаковка, която може да се консумира безопасно. Американската Loliware, базирана в Сан Хосе, Калифорния, обяви, че е направила годни за консумация чаши от водорасли и сега работи по създаването на сламки. Британската Skipping Rocks Lab обяви, че работи за замяна на пластмасовите бутилки за вода с алтернатива, изградена от водорасли.

Усилията на учени и предприемачи идват точно навреме. Производството на пластмаса почти се е удвоило от 2000 г. насам, казват от Международната енергийна агенция (IEA). По-лошото е, че около 80% от новопроизведената пластмаса не се рециклира, а завършва на сметищата или попада в околната среда, което я превръща в огромен екологичен проблем, изчисляват експерти от Risk & Policy Analysts – Europe.

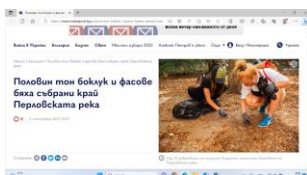
Това напълно обяснява защо през 2019 г. Европейската комисия наложи забрани, свързани с пластмасовите прибори и кутии за еднократна употреба. Освен тези забрани решението изисква до 2029 г. да бъдат рециклирани 90% от пластмасовите бутилки на континента, а до 2030 г. – в производството им да се влага най-малко 30% рециклиран материал.

Търсенето на алтернативи, каквито са ядливите опаковки, се оказва удар в десетката.

[Източник: Mediapool](#)

Заглавие: Половин тон боклук и фасове бяха събрани край Перловската река

Линк: <https://www.mediapool.bg/polovin-ton-bokluk-i-fasove-byaha-sabrani-krai-perlovskata-reka-news351117.html>

Текст: Повече от 500 кг отпадъци и неправилно изхвърлени фасове бяха събрани в доброволческа акция край бреговете на Перловска река в столичния Южен парк. Тя беше част от фестивала "Реките на София" и от инициативата #ПромениКартинката на "Филип Морис България" (ФМИ).

Над 70 доброволци се включиха в акцията в събота, сред тях беше един от най-дългогодишните посланици на инициативата - Ива Екимова. "Ежегодно, при акциите, които провеждаме, се натъкваме на непростима безотговорност към средата, в която живеем. Моята философия е, че, ако всеки прави по нещо

малко за добруването на общността, заедно можем наистина да променим картинката, която рисуваме днес. Бъдещето зависи от нас, а примера, който даваме на всички около нас, е безценен", коментира тя.

Подкрепяйки тридневния фестивал, инициативата на ФМИ отправи призив за отговорно отношение към многохилядните посетители на първия речен парк в София. В почистването на Перловската река се включиха доброволци от всякакви възрасти, които се забавляваха, докато събираха отпадъците и фасовете.

По време на тридневния фестивал, образователната инициатива #ПромениКартинката отправи значими послания към посетителите чрез арт инсталация от огромни рамки, през които гостите успяха да видят "променената картинка" в гората, около реката и в града, когато там няма неправилно изхвърлени фасове и отпадъци, а цари култура, изкуство и споделеност.

Част от вечерната програма на фестивала бяха и образователните видеа от специалния проект на #ПромениКартинката и студенти от 2-ри курс на НАТФИЗ, които по креативен начин третираат глобалния проблем със замърсяването, към който всеки може да допринесе с отговорно отношение

Перловска река е една от многото реки, които пресичат столицата, а в частта си в Южен парк 2, тя все още е бистра, намира се в естественото си корито и предлага условия за отдих, спорт и разходка. Край реката могат да бъдат наблюдавани и някои от 65-те вида птици, които се срещат в парка.